

KALVEROPFOK IN BUITENHOKJES

Drs. R. Kommerij

De kalverhuisvesting laat op veel bedrijven vaak te wensen over. Te weinig eenlingboxen, slecht geventileerde ruimten, moeilijk schoon te maken hokjes, diarree en longaandoeningen zijn nog veel voorkomende problemen.

Buitenhokjes als noodoplossing

Eén van de maatregelen ter voorkoming van diarree is het verplaatsen van de opfok naar een andere plaats op het bedrijf. Dit levert nogal eens bezwaren op. Daarom zijn de zogenaamde buitenhokjes geconstrueerd. Dit zijn eenvoudige, wat grotere, afgedekte eenlingboxen met veel natuurlijke ventilatie. Deze buitenhokjes worden veelal geplaatst als een noodoplossing bij veel ziekte of ruimtegebrek.

Op afdeling 3 zijn 20 buitenhokjes tegenover elkaar opgesteld, waarbij de daardoor ontstane voergang overdekt is. De kalveren krijgen melk, krachtvoer en ruwvoer toegediend. Ze worden direct na de geboorte in de hokjes gebracht. De bedoeling was de kalveren na het spenen in de grote stal te huisvesten. De bedrijfsboer heeft dan alle dieren, behalve de jongste kalveren, onder één dak. Dit zou de overzichtelijkheid bevorderen.

Resultaten 1982/83

Gedurende de periode 1982/83 bleven de kalveren tot een leeftijd van ca. 2 maanden in de buitenhokken. Ze deden het daar goed. Er waren weinig zieke kalveren en de groei was goed.

Na de twee maanden in de buitenhokken werden de kalveren overgeplaatst naar de ligboxenstal waarvan een gedeelte was ingericht voor de jongveeopfok. Hier kwamen de dieren op een roostervloer met ligboxjes. Er was geen dichte afscheiding met het overige gedeelte van de stal.

In de grote ligboxenstal moesten de dieren leren water drinken. Dit was in de buitenhokken helaas niet mogelijk. De overgang leverde vrij veel moeilijkheden op. De conditie van de kalveren was na korte tijd zeer matig. Van begin december 1982 tot april 1983 zijn 22 van de 49 opgefokte dieren behandeld tegen een chronische longaandoening (45%). Veel dieren hebben gehoest. Dankzij een intensieve behandeling is het aantal gestorven kalveren beperkt gebleven. Het aantal „achterblijvers” was groot.

Resultaten 1983/84

Voor de periode 1983/84 is een wijziging aangebracht in de opfok in de ligboxenstal. Een gedeelte ervan werd ingericht voor groepshokken met stro. In deze 3 groepshokken kunnen 5-6 kalveren per hok worden gehuisvest. Het opfokgedeelte is met een dichte, 1,50 m hoge wand afgezonderd van de rest van de stal, vooral ter voorkoming van tocht.

De opzet was dat de kalveren 5-6 weken in de buitenhokken zouden verblijven om daarna overgeplaatst te worden naar de groepshokken op stro. Daar zouden de dieren worden gespeend, waarna overplaatsing naar de roostervloer met ligboxen kon volgen. De termijn van 5-6 weken in buitenhokken is echter niet strikt gehandhaafd. Het spenen vond nu plaats in de buitenhokken.

De conditie van de dieren was iets beter dan in het seizoen 1982/83. Het aantal kalveren met longproblemen bedroeg nu 8 van de 43 (19%). Het aantal „achterblijvers” was in deze periode kleiner.

Discussie

Wanneer kalveren direct na de geboorte voldoende biest krijgen, nemen ze daaruit vele immuunstoffen op. Deze zogenaamde maternale immuniteit verdwijnt en na ca. 2 maanden is deze op een minimum aangeland. Voor diverse infectieziekten is dit minimum verschillend. Het is dan ook niet aan te raden kalveren op een leeftijd van ca. 2 maanden in contact te brengen met een omgeving waar de besmettingsdruk erg hoog is.

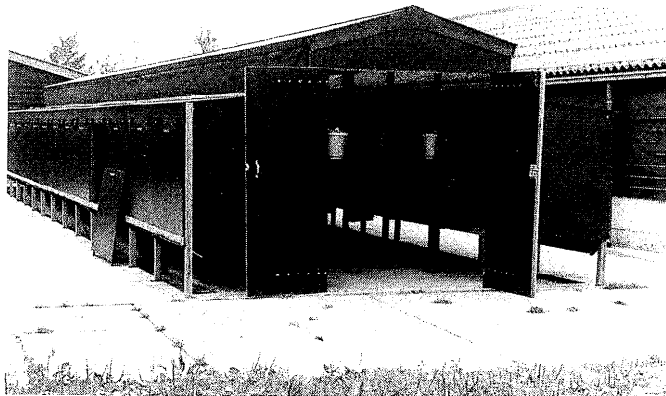
Het grote aantal zieke kalveren in de periode 1982/83 is onder andere hiermee te verklaren. Het goed gebruiken van groepshokken en een snellere overgang vanuit de buitenhokken zou al een verbetering zijn geweest: de dieren zijn jonger en hebben dus nog een maternale immuniteit waardoor ze bepaalde infecties de baas kunnen. Het is echter geen ideale oplossing. Het opfokken van jongvee zoals is uitgevoerd in 1983/84, is mogelijk met een goede verzorging, goed toezicht en een grote dosis geluk.

Het ideaalbeeld is de opfok uit te voeren in een open stal tot een leeftijd van ca. 9 maanden, gescheiden door een grote luchtsluis van de oudere dieren. Ook dan zijn er nog risico's, maar die moeten aanvaard worden.

Conclusies

Opfok van kalveren in buitenhokjes is goed mogelijk. Overgang op een leeftijd van ca. 2 maanden naar een stal waar de kalveren in contact komen met oudere dieren is niet aan te bevelen. De infectiekans is dan erg groot omdat de maternale immuniteit op die leeftijd minimaal is. Een eerdere overgang, bijvoorbeeld op een leeftijd van 5 à 6 weken is beter maar niet ideaal, ook al worden ze daarbij in ingestrooide groepshokken ondergebracht. Wel is het gehanteerde systeem voor de bedrijfsboer overzichtelijk. Zorg tijdens en na het spenen en vermindering van tocht zijn essentieel.

Opfok van kalveren in deze buitenhokjes is goed mogelijk. Overgang op een leeftijd van ca. 2 maanden naar een stal waar de kalveren in contact komen met oudere dieren is niet aan te bevelen.
Calf-rearing in these hutches is well possible. Moving the calves at an age of about two months to a cow house where they may contact older animals is not recommended.

Calf-rearing in hutches

Calf-rearing in hutches is well possible. Moving the calves, at an age of two months, from the shelter to a cow house where they may contact dairy cows, is not recommended. The challenge will be great, because the maternal immunity will be on a minimal level at that moment.

Moving at an age of 5 or 6 weeks will be slightly better but not ideal even when they are kept on straw.

Isolating calves and young stock till 9 months will be the best way to keep them in good health.

Because of practical reasons some farmers desire however to have all animals under the same roof with as small separations as possible. Calf health may come in danger in such situations.